از کجا بفهمیم که نشریه معتبر و مناسبی را برای انتشار مقاله خود برگزیده‌ایم؟

مقدمه مترجمان

انتشار مقاله در نشریات علمی از رایج‌ترین و پرطرفدارترین شیوه‌های ارتباط علمی است. پژوهشگران و دانشگاهیان معمولاً نتایج تحقیقات خود را در نشریات علمی منتشر می‌کنند. از طرفی کمیت و کیفیت مقالات منتشرشده، معیار ارزیابی اعتبار علمی افراد شده است و جامعه علمی برای پیشرفت حرفه‌ای و تحصیلی ناگزیر از انتشار مقاله است؛ اما انتخاب نشریه مناسب از میان صدها نشریه که در هر حوزه علمی منتشر می‌شوند بسیار دشوار است. آنچه به این دشواری دامن می‌زند وجود نشریات تقلبی/جعلی/چپاولگر/هایجیکد است که از سال ۲۰۱۱ پا به عرصه وجود گذاشته‌اند. این نشریات وجهه علمی نداشته و فقط با هدف سود مالی منتشر می‌شوند. نشریات تقلبی تحت نام دسترسی آزاد منتشر شده و بدین‌گونه اخذ وجه از نویسندگان بابت انتشار مقاله را توجیه می‌کنند. انتشار مقاله در این نشریات نه تنها اعتباری برای نویسنده آن به همراه نمی‌آورد، به شهرت علمی وی نیز خدشه وارد می‌کند[۱] . آمار بالای انتشار مقالات ایرانیان در این نشریات زنگ خطر را برای آگاه کردن دانشگاهیان و پژوهشگران ایرانی به صدا در آورده است. نتایج پژوهش جمالی مهموئی و دیگران نشان داده است که تنها در سال ۲۰۱۵ تعداد ۳۷۲ مقاله به قلم ۹۷۳ نویسنده ایرانی وابسته به بیش از ۷۰ دانشگاه و مؤسسه پژوهشی در مجلات چپاولگر منتشرشده است که در این میان دانشگاه آزاد اسلامی با ۲۱۱ مقاله و ۴۳۷ نویسنده رکورددار است. نتیجه پژوهش دیگری (جمالی و جوان فر، ۱۳۹۳) نشان می‌دهد که در بازه زمانی سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۱ تعداد ۹۶۶۵ مقاله از ایران در این مجله‌ها منتشرشده است و به طور تقریبی حدود ۴۲۹۸۲۰۰ دلار بابت انتشار این مقالات هزینه پرداخت شده است.[۲].

کمپین فکر کنید، چک کنید، ارسال کنید با هدف کمک به پژوهشگران در ارزیابی نشریات و ناشران و جلوگیری از به دام افتادن آنان در دام نشریات تقلبی ایجاد شده است. مترجمان امیدوارند ترجمه این کمپین فارسی زبانان[۳] را در انتخاب نشریه مناسب و معتبر یاری‌رسان باشد.

فکر کنید...چک کنید...ارسال کنید

پیشرفت حرفه‌ای و شغلی شما در گروی به اشتراک گذاشتن نتایج پژوهش‌هایتان با دیگران است که معمولاً از طریق انتشار مقالات در نشریات علمی صورت می‌گیرد؛ اما با وجود تعداد زیادی نشریه، چگونه می‌توانید به نشریه خاصی اعتماد کرده و مقاله خود را برای انتشار به آن بسپارید؟ چک لیست زیر را دنبال کنید تا از معتبر بودن نشریه منتخب خود اطمینان حاصل کنید.

فکر کنید

– آیا در حال ارسال مقاله خود به نشریه معتبری هستید؟
– آیا نشریه منتخب شما برای انتشار مقاله‌تان مناسب است؟

- مقالات فراوانی در دنیای امروز منتشر می‌شوند.
- هر هفته نشریات جدیدی پا به عرصه وجود می‌گذارند.
- موارد تخلف و فریب‌کاری ناشران نیز رو به افزایش است.

– هنگام انتخاب نشریه، پیدا کردن یک راهنمای به‌روز چالش‌برانگیز شده است.

چگونه از مناسب بودن نشریه موردنظر خود اطمینان حاصل می‌کنید؟

چک کنید

اعتبار نشریه منتخب خود را با موارد ذیل بسنجید:

– آیا شما یا همکارانتان نشریه را می‌شناسید؟
– آیا تاکنون مقاله‌ای از این نشریه خوانده‌اید؟

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

– آیا پیدا کردن آخرین مقالات منتشر شده در این نشریه به راحتی امکان‌پذیر است؟
– آیا به راحتی می‌توانید ناشر مجله را شناسایی کرده و با وی تماس بگیرید؟

- آیا نام ناشر در وبگاه نشریه به صورت واضح و روشن درج شده است؟
- آیا می‌توانید با ناشر از طریق پست، تلفن و ایمیل ارتباط حاصل کنید؟

– آیا ناشر درباره نوع داوری که برای مقالات دریافتی مورد استفاده قرار می‌دهد به صورت شفاف توضیح داده است؟
– آیا مقالات آن نشریه در پایگاه‌های اطلاعاتی مورد استفاده شما نمایه می‌شوند؟
– آیا مشخص است که چه هزینه‌هایی جهت انتشار مقاله اخذ خواهد شد؟

- آیا وبگاه نشریه توضیح می‌دهد که هزینه‌ها بابت چه مواردی اخذ می‌شوند و چه زمانی باید پرداخت شوند؟

-آیا هیئت تحریریه شناخته شده است؟

- آیا تاکنون درباره اعضای هیئت تحریریه چیزی شنیده‌اید؟
- آیا اعضای هیئت تحریریه در وبگاه شخصی خود نامی از آن نشریه برده‌اند؟

-آیا ناشر عضو یک انجمن، کمیته، گروه یا فهرست شناخته شده است؟

- آیا ناشر درکمیته اخلاق انتشارات عضویتدارد؟
- اگر نشریه به صورت دسترسی آزاد است آیا درفهرست راهنمای نشریات دسترسی آزادحضور دارد؟
- اگر نشریه به صورت دسترسی آزاد است آیا ناشر درانجمن ناشران علمی دسترسی آزادعضویت دارد؟
- آیا هاست وبگاه نشریه یکی از پلتفرم‌هایایناسپ (برای نشریات منتشر شده در بنگلادش، نپال، سریلانکا، آمریکای شمالی و مغولستان) یاآجول(برای نشریات منتشر شده در آفریقا) است؟
- آیا ناشر عضو انجمن دیگری (علاوه بر موارد بالا) است؟

ارسال کنید

اگر به بیشتر سؤالات مطرح شده در بخش‌های قبل پاسخ مثبت داده‌اید موارد زیر را هم در نظر گرفته و در آخر مقاله را برای نشریه موردنظرتان ارسال کنید.
برای ارتقای شهرت علمی و افزایش شانس گرفتن استناد به مقاله خود، اطمینان حاصل کنید که نشریه منتخب شما در میان افرادی که در حوزه موضوعی شما فعالیت می‌کنند وجهه خوبی دارد و شناخته شده است.

انتشار در نشریه مناسب، وجهه حرفه‌ای شما را ارتقا داده و باعث پیشرفت شغلی‌تان می‌شود.
مقاله شما باید در پایگاه‌های اطلاعاتی نمایه یا آرشیو شود و به آسانی بشود آن را پیدا کرد.
وقتی اثر شما داوری و ویرایش می‌شود تجربه انتشار حرفه‌ای را باید انتظار داشته باشید.
بعد از همه این مراحل است که می‌توانید مقاله خود را ارسال کنید.

پانویس:

[۱]در مقاله « نشریات جعلی را بشناسیم» ویژگی‌های نشریات تقلبی به طور کامل ذکر شده است:
صراف زاده، مریم. (۱۳۹۶). نشریات جعلی را بشناسیم‌علوم و فنون مدیریت اطلاعات۲۵-۵ ،(۳) ۳ ، : دسترسی از:http://stim.qom.ac.ir/article_996.html

[۲] جمالی مهموئی، حمیدرضا و سارا جوان‌فر (۱۳۹۳). انتشار مقاله‌های ایرانی در نشریه‌های نامعتبر: انگیزه‌ها و رویکرد نویسندگان. رهیافت. ۲۴ (۵۶): ۷۱-۶۱. دسترسی از:http://www.nrisp.ac.ir/uploads/5-56.pdf

جمالی مهموئی، حمیدرضا؛ جشیره نژادی، فرنگیس؛ علیمحمدی، داریوش (۱۳۹۶). میزان مشارکت دانشگاهیان ایران در مجله‌های ناشران متقلب در سال ۲۰۱۵. مطالعات ملی کتابداری و سازمان‌دهی اطلاعات. دسترسی از:http://nastinfo.nlai.ir/article_2117.html

[۳] لازم به ذکر است که کمپین مذکور به زبان‌های مختلفی ترجمه شده است. از آنجا که ترجمه فارسی آن موجود نبود، اعلام کردم که مایل به ارائه ترجمه فارسی آن هستم که استقبال کردند اما بعد از ارسال ترجمه متوجه شدم که ترجمه فارسی آن توسط مترجم دیگری (خانم سونیا رنجبر و شرکت پیشگامان دانش‌گستر فرداد) انجام شده و وارد سایت شده

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

است. به دلیل اهمیت کمپین در کمک به پژوهشگران در ارزیابی نشریات، ترجمه خود را اینجا منتشر کردیم تا بیشتر دیده شود (توضیح از مریم صراف‌زاده).

مترجمان:
دکتر مریم صراف‌زاده[1]– پرنیان عیسی‌زاده [2]

1. عضو هیئت علمی گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه تهران m.sarrafzadeh@ut.ac.ir
2. دانشجوی کارشناسی علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه تهران paisazadeh@gmail.com

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	مریم صراف زاده و پرنیان عیسی‌زاده
عنوان مقاله:	از کجا بفهمیم که نشریه معتبر و مناسبی را برای انتشار مقاله خود برگزیده‌ایم؟
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: 2.0 i-Kitbdr)
دوره مجله(Vol):	۴
شماره مجله(Issue):	۱
سال(Year):	۱۳۹۷
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/9628

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.